

והרי מדליק את הבירה מדובר שהוא מדליק בתוך של חבירו, (153) ובכל זאת אומרת המשנה שהטעם שהוא חייב שם על "טמון" משום שהדרך להטמין בבירה, ואם כדברך, שבכל מדליק בתוך של חבירו אין פטור של "טמון" למה היתה צריכה המשנה לחלק בין גדיש לבירה?

גמרא:

לפלוג וליתני בדידה. הלא אף בגדיש עצמו שאין הדרך להטמין שם היתה יכולה המשנה לחלק ולומר: במה דברים אמורים שחכמים פוטרים על הכלים שהיו טמונים בגדיש, במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חבירו. אבל מדליק בתוך של חבירו, דברי הכל משלם כל מה שבתוכו. וכל שכן בבירה, שהדרך להטמין שם, חייבים על "טמון"!

ומתריצין: אלא אמר רבא: בתרתי פליגי רבי יהודה וחכמים:

פליגי, במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו.

דרכי יהודה מחייב א"טמון" באש. שהוא אינו סובר כלל שיש פטור על "טמון" באש,

על כל מה שבתוכה, ואין כאן פטור של "טמון", משום שכן דרך בני אדם להניח בבתים את כל חפציהם. ועל דבר שדרכו להיות טמון אין פטור של "טמון". (152)

אמר רב כהנא: מחלוקת רבי יהודה וחכמים במשנתנו, היא דווקא במדליק בתוך שלו, והלכה האש ואכלה בתוך בתוך של חבירו. דרכי יהודה מחייב אנקו "טמון" באש. ורבן פטרי ב"טמון".

אבל במדליק בתוך של חבירו, דברי הכל: משלם על כל מה שבתוכו, שבתוך של חבירו אין לו רשות להדליק והרי הוא כמאבד בידים שאין על זה פטור של "טמון".

אמר ליה רבא לרב כהנא: אי הכי ארתני סיפא דמתניתין "מורדים חכמים לרבי יהודה במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים".

דאפשר, כיון שהבית עשוי לכניסה בתוכו, הוה ליה כל מה שבתוכו גלוי. ומכאן אין ראיה, שאין הכוונה שכל מה שבבירה נקרא טמון, אלא הנידון הוא לענין הטמון שבבירה.

153. כך פירש רש"י. והתוס' הוכיחו כן, כי מה שחכמים מודים בבירה שדרך להטמין, זה רק במדליק בתוך של חבירו, אבל במדליק בתוך שלו, פטור אפילו בדברים שדרכן להטמין, שהרי ברישא קתני שחכמים אומרים שאין משלם אלא על הגדיש בלבד, ומשמע שאפילו על המוריגין

דבר שלא אוורחיה פטור עליו לפי שאינו דומה לקמה, וגדי אין דרכו להיות כפות. קמשמע לן שאפילו הכי חייב. תוס' לעיל [כב ב] ד"ה והיה. ויש שתירצו, שבא התנא להשמיענו שאף על גב שרבנן דורשים מ"קמה" למעט טמון, בכל זאת הם דורשים מ"או הקמה" לרבות כל בעלי קומה, דהיינו בעלי חיים שמבואר לעיל [ס א]. ההשלמה.

152. כתב החזון איש [ב ה]: יש להסתפק, אם גם הבית עושה את מה שבתוכו ל"טמון"?